

Gedragsprotocol SBO de Windroos

Gedragsprotocol SBO de Windroos

Hellevoetsluis, augustus 2019

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
1 Inleiding	3
2 Samenwerken met ouders	4
3 SBO de Windroos - Schoolregels.....	5
4 Methode sociaal-emotionele vorming.....	6
5 Stappenplan Goed Gedrag	7
6 Protocol Time-out, schorsing en verwijdering.....	10
7 Pesten en het Anti-pestprotocol.....	12
8 Kindermishandeling.....	18

1 Inleiding

Het pedagogisch klimaat is een belangrijke voorwaarde voor het goed functioneren van leerlingen en leraren op school. Een goed pedagogisch klimaat draagt bij aan het welbevinden van leerlingen en leraren en leidt tot betere leerresultaten en meer werkplezier. Dit protocol gaat over te nemen maatregelen die gewenst gedrag bevorderen.

Dit protocol wordt toegevoegd bij het inschrijfformulier. Door een kind in te schrijven op SBO de Windroos hebben ouders/verzorgers kennisgenomen van dit protocol.

Op SBO de Windroos verstaan we onder *'gewenst gedrag'*:

- Iedereen gedraagt zich op een respectvolle manier naar elkaar
- Iedereen laat een goede werkhouding zien
- Iedereen houdt zich aan de schoolregels, klassenregels en afspraken van de klas

Uitgangspunten

1. Samenwerking tussen school en ouders/verzorgers is uitermate belangrijk.
2. Leerlingen hebben bij gedragsproblemen een verantwoordelijkheid naar elkaar toe.
3. Als een leerling zich gepest voelt, gaat hij/zij naar de leerkracht.
4. Als een leerling merkt dat iemand anders gepest wordt, wordt hulp gevraagd aan de leerkracht. Dit wordt niet opgevat als klikken.
5. Als een leerling storend gedrag laat zien, treedt het Stappenplan Goed Gedrag in werking.

Onder *'storend gedrag'* wordt verstaan:

Pesten, schelden, vloeken, schoppen, brutale mond, slaan, iemand buitensluiten, niet luisteren naar de leerkracht, zich niet houden aan regels/afspraken, vernielen van spullen en materialen.

In SBO De Windroos bieden we door de gehele school een eenduidige lijn in het hanteren van gedrag, zodat leerlingen weten waar ze aan toe zijn.

2 Samenwerken met ouders

Alles valt en staat met een goede samenwerking met ouders.

Ouders en leerkrachten willen beiden dat de leerlingen zich in hun mogelijkheden en talenten optimaal ontwikkelen, thuis en op school. De verantwoordelijkheid voor het creëren en stimuleren van een veilige omgeving ligt in eerste instantie bij de leerkrachten. Maar leerkrachten kunnen dit niet zonder betrokkenheid van de ouders. Samenwerking is hierin essentieel.

Direct in de kennismakingsfase worden ouders betrokken bij het in beeld brengen van signalen, waarbij het gedrag van het kind centraal staat. Het gedrag van kinderen is vaak een uiting van een vraag om aandacht voor iets anders. Bijvoorbeeld: een kind klaagt over pijn in de buik wanneer hij/zij spanning ervaart. Of, een kind is snel boos door de prikkels in de klas. Samen met ouders worden dergelijke uitingen in beeld gebracht en overleggen we hoe de leerling hierin ondersteunt kan worden. Dit helpt de leerkracht de leerlingen in de groep te leiden en frustraties te voorkomen. Met als doel dat de leerlingen zich veilig en gezien voelen op school.

In SBO de Windroos bieden we een preventieve structuur in de klas, zodat de leerlingen weten waar zij aan toe zijn. Wij gaan ervan uit dat we de leerlingen voldoende veiligheid kunnen bieden in deze structuur en zijn terughoudend in het fysiek begrenzen voor hun eigen of andermans veiligheid. Wanneer we twijfelen of we voldoende veiligheid kunnen bieden aan een leerling of groepsgenoten door zijn/haar gedrag, gaan we altijd met ouders overleggen over gezamenlijke oplossingen of afspraken.

3 SBO de Windroos - Schoolregels

De volgende regels zijn zichtbaar en aantrekkelijk in de school:

Deze regels worden in elke groep na de zomervakantie met de kinderen besproken. Ze zijn positief verwoord en hangen goed leesbaar aan de wand van het lokaal en in de gang. Op de informatieavond aan het begin van het schooljaar vertelt de leerkracht over de groepsregels, de schoolregels en het gedragsprotocol. Gedurende het schooljaar worden deze regels om de ca. 2 maanden centraal gesteld.

4 Methode sociaal-emotionele vorming

SBO de Windroos werkt met de **1+1=3 methode**.

De 1+1=3 methode Geeft vanuit een positieve invalshoek handvatten om met belemmeringen om te gaan. In klas- en judolessen leren kinderen mentale, emotionele en sociale vaardigheden en overtuigingen. Leerlingen en leerkrachten gaan door de methode één taal spreken. Het resultaat is dat kinderen in hun hoofd sterker worden, zich socialer gedragen en hierdoor effectiever presteren.

Aangetoond is dat de prestatie van het kind verbetert als zijn/haar belemmeringen afnemen. *Move a-Head* richt zich op het omgaan met belangrijke belemmeringen.

'Head' in *Move a-Head* staat voor de breinkennis en het multi-sensorisch leren. Door de bewegingsmomenten (buitenspelen) en door de gymlessen een prominente plaats te geven in het programma, leert het kind volgens zijn eigen 'move' en leert het op die manier zijn eigen kracht in te zetten in het cognitieve onderwijs.

In deze aanpak wordt judo als middel toegepast. Naast de klassenlessen krijgen de leerlingen 4x per jaar een judo-les. Door de bewegingslessen worden leerlingen sterker gemaakt en ontdekken ze hoe ze reageren in diverse situaties en leren ze hoe ze het beste kunnen reageren bij tegenslagen of als het moeilijk wordt.

Het doel van de methode is om de kinderen een aantal overtuigingen mee te geven. Overtuigingen over zichzelf en over de omgang met anderen. Overtuigingen waarop zij hun gedrag kunnen baseren.

Ze gaan aan de slag met de basisvaardigheden en oefenen daar ook mee.

Het levert meer rust op voor het kind, het staat sterker in zijn schoenen en wordt beter geaccepteerd in de groep. Het is ook een proces, waarbij de leerlingen naar elkaar toegroeien. Met als resultaat een omgeving waar ze zich veiliger voelen. Een veiligere omgeving met de voorwaarde voor beter leren en presteren. Centraal in de methode staan de volgende onderwerpen; conflicthantering, zelfbeeld, samenwerking, eigen manier van leren.

Door het onderdeel '1+1=3' wordt gewerkt aan de structuur en het respect in de groep. Iedereen heeft een taak en een rol en moet zorgen dat de groep als geheel sterker wordt.

De leerling leert dat het belangrijk is om je te gedragen volgens 'RVV'. Deze afkorting staat voor Respect-Vertrouwen-Veiligheid. Voor de onderbouw leerlingen wordt de 'R' ook aangeduid met 'regels' omdat dit voor hen duidelijker is. RVV zijn de pijlers voor goede omgang met elkaar.

5 Stappenplan Goed Gedrag

SBO de Windroos heeft als uitgangspunt dat gewenst gedrag wordt gestimuleerd en beloond. Er is een stappenplan opgezet om uniformiteit in de school te waarborgen. Het stappenplan sluit aan op gewenst gedrag door gebruik te maken van time-out momenten. De leerling krijgt bij onrust, tijd om af te koelen. Hiermee beogen we de leerling consequent tot rust te laten komen en weer in te laten voegen in de groep. Onderstaande stappenplan wordt gevolgd bij ongewenst gedrag van een leerling:

Stappenplan Goed Gedrag	
<i>Als het even niet goed gaat...</i>	
<p>Stap 1 (Ik ben onrustig)</p> <ul style="list-style-type: none"> -Ik ga naar de stille tafel IN de groep -De juf/meester zet de wekker -Ik ben rustig als de wekker gaat en kan naar mijn eigen tafel 	
<p>Stap 2 (Het lukt me niet in de groep rustig te worden)</p> <ul style="list-style-type: none"> -Ik word rustig buiten de groep -De juf/meester zet de wekker -Ik kan rustig naar de klas als de wekker gaat 	
<p>Stap 3 (Het lukt me echt niet om in de groep te werken)</p> <ul style="list-style-type: none"> -Ik doe mijn werk bij een andere juf/meester -de juf/meester zegt wanneer ik terug kan 	

Uitleg voor leerkrachten en leerlingen:

Leerlingen werken in principe in de groep.

De juf/meester neemt met de leerlingen de afspraken regelmatig door. Bijvoorbeeld door de les ermee te beginnen. 'Het is altijd stil tijdens de instructie of wanneer gevraagd wordt om stil te zijn. Er wordt naar elkaar geluisterd en rekening gehouden met elkaar'. En misschien zijn er nog meer afspraken gemaakt in de groep om R.V.V. mogelijk te maken.

Wanneer een leerling zich niet aan de afspraken houdt in de groep of bijvoorbeeld uitdaagt of pest. Dan vinden we dat niet respectvol en zegt de juf/meester daar altijd wat van.

Wanneer een leerling verstorend en onrustig gedrag laat zien en niet stopt als de juf/meester dat vraagt, dan gaat het stappenplan in werking.

Stap 1

De leerling is in de groep, de wekker wordt gezet en de leerling kan weer rustig naar zijn/haar eigen plek als de wekker gaat.

De leerkracht bepaald hoe vaak dit achter elkaar en in de groep kan voorkomen. Als de groep niet meer kan werken door de onrust van de leerling, of het lukt de leerling niet om rustig te worden in de groep.

Dan naar stap 2.

NB. Doel is rustig worden en rustig invoegen.

Stap 2

De leerling wordt rustig aan een tafel in de gang, in een andere groep of bij een collega in de school.

Ook hier wordt de wekker gezet, zodat de leerling exact weet hoe lang het duurt. De leerkracht checkt of de leerling rustig genoeg is om weer in de groep te komen.

Als de leerling meer dan 2x de groep uit is geweest of na 2x het wekkertje buiten de groep nog niet rustig is, dan naar stap 3.

NB. Doel is rustig worden en rustig invoegen.

Stap 3

Het lukt de leerling echt niet om in de groep te werken. Hij/zij werkt buiten de groep. In een andere groep of bij een ambulante collega (bijvoorbeeld tot de pauze, de lunch of einde schooldag)

NB. Doel is in de school aan het werk zijn en als het lukt, terug invoegen in de groep.

Stap 1

De leerling krijgt een waarschuwing en de leerkracht vertelt welk gedrag gewenst is. De leerling zit op een aangewezen plek in de klas. In elke klas zijn er 'stille plekjes' waar deze leerlingen onder toezicht zitten. De wekker wordt gezet, bij afloop heeft de leerling zich hersteld en kan weer deelnemen aan de les.

Stap 2

De leerling kan zich niet herstellen en neemt geen deel aan de les of verstoort deze met zijn/haar gedag. Na herhaalde waarschuwingen wordt besloten dat de leerling voor eigen rust of rust in de klas, 10 minuten de klas uit gaat. Dit kan een vaste klas zijn, de gang of bij een ambulante collega/directie. Er zijn vaste afspraken over de duur van de time-out buiten de groep. Na een termijn van 10 minuten checkt de leerkracht of de leerling zich hersteld heeft en in de klas kan werken.

NB. Voor kinderen waarbij gedragsproblemen zich regelmatig voordoen werkt een vaste klas beter. Dit wordt door de leerkrachten onderling geregeld.

Stap 3

De leerling wordt met zijn/haar schoolwerk bij een van de ambulante collega's of directieleden geplaatst. Wanneer een leerling voor een 2^e keer buiten de groep wordt geplaatst vanwege negatief gedrag, of na 2x tien minuten time out nog niet is hersteld, gaat de leerling een dagdeel buiten de groep aan het werk. Afhankelijk van de ernst van de situatie gaat de leerkracht of directie in gesprek met de ouders. Er wordt hiervan altijd een notitie in het leerling dossier gemaakt.

6 Protocol Time-out, schorsing en verwijdering

Dit protocol treedt in werking wanneer ongewenst gedrag door een leerling leidt tot onveilige situaties in de klas of bedreigend is voor de ontwikkeling van de leerling zelf. Bijvoorbeeld als een leerling regelmatig de school- en klassenregels overtreedt en er na diverse waarschuwingen hierop geen verbetering volgt. Of altijd, wanneer er door agressie risico is op psychisch en/of lichamelijk letsel bij de leerling, andere leerlingen of leerkrachten.

In deze situaties wordt altijd een gesprek met de ouders gevoerd om te overleggen wat te doen. Uitgangspunt in de school is dat we leerlingen niet vastpakken. Echter veiligheid voor de leerling en anderen staat voorop, dat kan ons soms dwingen tot handelen. In gesprek met de ouders komen we tot gezamenlijke afspraken voor dergelijke situaties.

Bij incidenten met agressief gedrag door de leerling wordt in overleg met directie besloten of de leerling een **officiële waarschuwing** krijgt, welke directie aan de ouders verstuurt.

De directeur beschrijft in deze brief de reden van de overtreding(-en). De brief wordt opgeslagen in het leerlingdossier. Vinden na deze eerste maatregel nog meer overtredingen plaats, dan volgen onderstaande maatregelen.

Er worden 3 vormen van maatregelen genomen:

1. Time-out
2. Schorsing
3. Verwijdering

Time-out

Een ernstig incident leidt tot een time-out met onmiddellijke ingang.

Hierbij gelden de volgende voorwaarden:

- In geval van een time-out wordt de leerling voor de rest van de dag de toegang tot de school ontzegd.
- Tenzij redelijke gronden zich daartegen verzetten worden de ouders/verzorgers onmiddellijk van het incident en de time-out op de hoogte gebracht.¹
- De time-out maatregel kan eenmaal (door de directeur) worden verlengd met 1 dag. Daarna kan de leerling worden geschorst voor maximaal 1 week. In beide gevallen dient de school vooraf of, indien dat niet mogelijk is, zo spoedig mogelijk na het effectueren van de maatregel contact op te nemen met de ouders.
- De ouders/verzorgers worden op school uitgenodigd voor een gesprek. Hierbij is groepsleerkracht en de directeur van de school aanwezig.

¹ Als veiligheid voorop staat, en dat zal regelmatig het geval zijn, moet de time-out niet afhankelijk gesteld worden van het contact met ouders. De vraag blijft dan staan wat er moet gebeuren als de ouders niet te bereiken zijn. Eventueel is het verwijderen uit de klas en opvang elders een oplossing.

- Van het incident en het gesprek met de ouders wordt een verslag gemaakt. Dit verslag wordt door de ouders voor gezien getekend en in het leerlingendossier opgeslagen.²
- De time-out maatregel kan alleen worden toegepast na goedkeuring door de directie van de school.
- De time-out maatregel wordt na toepassing schriftelijk gemeld aan het bevoegd gezag.

Schorsing

Pas bij een volgend ernstig incident, of in het uitzonderlijke geval dat het voorgevallen incident zo ernstig is, kan worden overgegaan tot een formele schorsing.

Hierbij gelden de volgende voorwaarden:

- Het bevoegd gezag van de school wordt voorafgaand aan de schorsing in kennis gesteld van deze maatregel en om goedkeuring gevraagd
- Gedurende de schorsing wordt de leerling de toegang tot de school ontzegd. Voor zover mogelijk worden er maatregelen getroffen waardoor de voortgang van het leerproces van de leerling gewaarborgd kan worden.³
- De schorsing bedraagt maximaal 3 weken en kan hooguit 2 maal worden verlengd.⁴
- De betrokken ouders/verzorgers worden door de directie uitgenodigd voor een gesprek betreffende de maatregel. Hierbij dienen nadrukkelijk oplossingsmogelijkheden te worden verkend, waarbij de mogelijkheden en de onmogelijkheden van de opvang van de leerling op de school aan de orde komen.
- Van de schorsing en het gesprek met de ouders wordt een verslag gemaakt. Dit verslag wordt door de ouders/verzorgers voor gezien getekend en in het leerlingendossier opgeslagen.
- Het verslag wordt ter kennisgeving verstuurd aan:
 - Het bevoegd gezag
 - De ambtenaar leerplichtzaken
 - Inspectie van het Onderwijs

Ouders kunnen beroep aantekenen bij het bevoegd gezag van de school. Het bevoegd gezag beslist uiterlijk binnen 14 dagen op het beroep.

Verwijdering

² De time-out is geen officieel instrument, maar kan niettemin bruikbaar zijn bij onveilige situaties of bij het herstellen van de rust binnen de school. Het is principieel geen strafmaatregel maar een ordemaatregel in het belang van de school, daarom geen aantekening van de time-out maar van het incident in het dossier van de leerling.

³ Schorsing mag niet betekenen dat het doen van toetsen (denk aan NIO, CITO-entree) wordt belemmerd. Dit vraagt passende maatregelen, bv. het wel tot de school toelaten voor het doen van deze toets. Daarnaast kan het beschikbaar stellen van (thuis)studiemateriaal tot de mogelijkheden behoren.

⁴ Wezenlijk is dat de schorsing aan een maximum termijn gebonden is, zij mag geen verkapte verwijdering worden. De termijn is zo gesteld dat in het ernstigste geval de school voldoende tijd ter beschikking heeft om een eventuele verwijderingsbeslissing op zorgvuldige wijze voor te bereiden.

Bij het zich meermalen voordoen van een ernstig incident, dat ingrijpende gevolgen heeft voor de veiligheid en/of onderwijskundige voortgang van de school, kan worden overgegaan tot verwijdering.

Hierbij gelden de volgende voorwaarden:

- Verwijdering van een leerling van school is een beslissing van het bevoegd gezag.
- Voordat men een beslissing neemt, dient het bevoegd gezag de betrokken leerkracht en de directie te horen. Hiervan wordt een verslag gemaakt wat aan de ouders ter kennis wordt gesteld en door de ouders voor gezien wordt ondertekend.
- Het verslag wordt opgestuurd naar:
 - De ambtenaar Leerplichtzaken
 - Inspectie van het Onderwijs
- Het bevoegd gezag informeert de ouders schriftelijk en met redenen over het voornemen tot verwijdering, waarbij de ouders gewezen worden op de mogelijkheid van het indienen van een bezwaarschrift.
- De ouders krijgen de mogelijkheid binnen zes weken een bezwaarschrift in te dienen.
- Het bevoegd gezag is verplicht de ouders te horen over het bezwaarschrift.
- Het bevoegd gezag neemt een uiteindelijke beslissing binnen 4 weken na ontvangst van het bezwaarschrift.
- Een besluit tot verwijdering is pas mogelijk nadat een andere basisschool of een andere school voor speciaal onderwijs is gevonden om de leerling op te nemen of dat aantoonbaar is dat het bevoegd gezag, gedurende 8 weken, er alles aan heeft gedaan om de leerling elders geplaatst te krijgen. De wettelijke regeling voor het algemeen bijzonder onderwijs is voor deze procedure van toepassing.

7 Pesten en het Anti-pestprotocol

Onderzoekers hebben vastgesteld, dat 8% van de kinderen op de basisscholen worden gepest, getreiterd of geplaagd. In iedere klas van de basisschool zouden dus kinderen moeten zitten die met plagen of pesten te maken hebben.

Definitie van pesten

Pesten is een stelselmatige vorm van agressie waarbij één of meer personen proberen een andere persoon fysiek, verbaal of psychologisch schade toe te brengen. Bij pesten is de macht ongelijk verdeeld. Pesten gebeurt ook digitaal via sociale media. Kinderen of jongeren gebruiken dan het internet (bijvoorbeeld pesten via het chatten) of pesten elkaar door vervelende berichten via de mobiele telefoon te sturen.

Pesten en plagen worden nogal eens verward. Plagen komt af en toe voor, is (meestal) onschuldig en het gaat om gelijke partijen.

Twee dingen vallen op bij pesten:

1. Het gaat om langdurig uitoefenen van mishandeling.
2. Bij pesten zijn altijd ongelijke partijen betrokken: de pester en de gepeste (de pester lijkt de 'macht' te hebben).

Signalen van pesten

Het signaleren van pesten is niet altijd even gemakkelijk. Pesten gebeurt vaak buiten het gezichtsveld van volwassenen. Daarom is het belangrijk om ook op andere signalen te letten.

Mogelijke signalen bij het slachtoffer:	Mogelijke signalen van een pester:
<ul style="list-style-type: none"> • Gaat niet graag naar school • Psycho-somatische klachten (vb. buikpijn of faalangst) • Gaat contact met kinderen uit de weg • Behaalt schoolresultaten onder het niveau van het kind • Is angstig • Kan moeilijk voor zichzelf opkomen Andere kinderen vragen dit kind niet om mee te doen • Eigendommen worden vernield of zoek gemaakt • Geeft zelf aan dat hij/zij gepest wordt • Durft niet van huis naar school (en omgekeerd) te lopen 	<ul style="list-style-type: none"> • Wil op de voorgrond treden ten koste van andere kinderen (dominant gedrag) • Heeft snel ruzie met andere kinderen • Kan moeilijk samenwerken • Lokt andere kinderen uit • Houdt weinig rekening met andere kinderen

Mogelijke signalen van een groep:
<ul style="list-style-type: none"> • Er gebeuren dingen in de groep waar niet goed de vinger op te leggen is • De sfeer is druk, geheimzinnig, niet prettig • De groep vraagt veel van de leerkracht • Er is veel onderlinge concurrentie • Er is veel onderlinge agressie • Het voor elkaar opnemen en elkaar helpen gebeurt weinig • Er is sprake van groepsvorming (kliek-vorming)

Uitgangspunten

- Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen.
- De school moet proberen pestproblemen te voorkomen.
- Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders/verzorgers) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling en actie nemen.
- Wanneer er gepest wordt buiten scholttijd kan de leerkracht, indien gewenst, wel over het probleem praten, maar de ouders blijven verantwoordelijk voor wat zich buiten scholttijd afspeelt.

Pestgedrag voorkomen

Om pestgedrag te voorkomen gebruikt de school de Move a-Head 1+1=3 methode en de thema's uit de PAD methode.

Naast het gebruik van deze methoden doen we het volgende:

- Klassengesprekken, spelletjes, voorleesverhalen, bekijken van filmpjes via het digitale schoolbord.
- In de onderbouw komen de begrippen 'plagen' en 'ruziemaken' aan de orde en worden dagelijkse gebeurtenissen als aanleiding voor discussie gebruikt. In boeken waar sociaal emotionele onderwerpen aan de orde komen (herkennen van gevoelens), wordt klassikaal over deze thema's gesproken.
- In de middenbouw gaan we dieper in op pesten: wat is het, hoe ontstaat het, wat zijn de gevolgen van pesten (begripsvorming/kennis).
- In de bovenbouw worden vaardigheden geleerd/geoefend die sociaal weerbaar gedrag van de leerlingen bevorderen (vaardigheden).

Wanneer er (structureel) pestgedrag is in een groep, dan zal eerst terug gegrepen worden op de thema's van de methode om zo het gedrag bespreekbaar te maken. Mocht dit te weinig resultaat opleveren dan treedt het anti-pestprotocol in werking. Het anti-pestprotocol is een stappenplan over hoe te handelen wanneer er gepest wordt.

Het Anti-pestprotocol

Er wordt gepest, wat nu?

Stap 1 Inventariseer het probleem

Stap 2 Licht collega's in

Stap 3 Kies een aanpak passend bij het probleem en pak de pester(s) aan:

- de niet-confronterende methode
- de *no blame*-aanpak
- de confronterende methode

Stap 4 Bied hulp aan het gepeste kind

Toelichting Pestprotocol

Stap 1: Inventariseer het probleem.

- Wie wordt gepest?
- Wie zijn de pesters? Zijn er meelopers?
- Wanneer vindt het pestgedrag plaats (op school/na school/beiden)?
- Hoe wordt er gepest? Lichamelijk? Geestelijk? Verbaal? Vernieling?
- Wordt er gepest via sociale media?

Stap 2: Licht collega's in.

Breng collega's op de hoogte zodat iedereen (bij hekbeurten, in de gang, overblijf e.d.) kan anticiperen op de situatie.

Stap 3: Kies een aanpak passend bij het probleem en pak de pester(s) aan

De niet-confronterende methode

De niet-confronterende methode wordt toegepast als er sprake is van onderhuids pesten. Het heeft geen zin dit vermoeden aan de klas te vertellen. De leerlingen zullen het ontkennen of met een eigen interpretatie komen. Als de leraar voor de niet-confronterende methode kiest, stelt hij het probleem in algemene zin aan de orde. Dat kan bijvoorbeeld zijn aan de hand van de volgende onderwerpen:

- oorlog en vrede en het gevoel van winnaars en verliezers
- schending van mensenrechten of rechten van kinderen
- machtsmisbruik in het algemeen
- kindermishandeling door volwassenen
- pesten op school in het algemeen, waarbij wordt ingegaan op de oorzaken en de gevolgen voor de slachtoffers, de daders, de meelopers en de zwijgende middengroep.

Daarnaast kan de leraar de leerlingen laten voelen wat het is om buitengesloten te worden.

De 'no blame'-aanpak

De 'no blame'-aanpak kan toegepast worden als leerlingen actief of passief meedoen aan pesten. Dat gaat het best met kleine groepjes en werkt niet altijd bij langdurige pesters. Bij meelopers en passieve omstanders kan veel worden bereikt door hen bijvoorbeeld te vragen zich te realiseren welk verdriet zij veroorzaken met hun houding. Vervolgens kan de leraar hen om suggesties vragen hoe de situatie verbeterd kan worden voor de gepeste leerling. De leraar moet wel in de gaten houden of er iets gebeurt en of dat effect heeft voor de gepeste leerling. De kern van de no blame-aanpak is: 'Oke, gebeurd is gebeurd, maar wat gaan we er nu aan doen om het veilig te maken?'

De confronterende methode

De confronterende methode is toe te passen wanneer een leerling merkbaar lichamelijk of geestelijk wordt mishandeld. Als er op zo'n moment niet duidelijk stelling genomen wordt, zegt de school in feite: 'ga maar door'. Bij deze methode wordt, na duidelijk stelling te hebben genomen, een gesprek gevoerd met de klas over pesten in het algemeen. Vervolgens spreken de leraar en de leerlingen regels af.

Stap 4: Biedt hulp aan het gepeste kind

Aanpak:

- Ga in gesprek, biedt vertrouwenspersoon aan.
- Creëer gunstige omstandigheden voor kind (bijv. niet alleen naar huis, schakel eventuele vriendjes in).
- Geef pesters geen kans in de klas. Zorg voor een veilig klassenklimaat (RVV).
- Indien nodig: weerbaarheidstraining/sociale vaardigheidstraining vanuit een externe instantie.
- Breng ouders op de hoogte zodat zij hun kind kunnen opvangen, vertel hen hoe het probleem aangepakt zal worden.

Stap 5: Licht ouders van de pester in

Neem contact op met ouders van de pester, zorg voor medestand zodat de aanpak thuis gedeeld wordt.

Mogelijke vervolgacties hierop:

1. Afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen. De naleving van deze afspraken komen aan het einde van iedere week (voor een periode) in een kort gesprek aan de orde. De leerling wordt besproken tijdens de leerlingbespreking en/of met de IB-er en er komt een plan voor in de groep.
2. De leerling wordt onder de aandacht van meerdere collega's gebracht.
3. De groepsleerkracht krijgt ondersteuning van collega's.
4. Gesprekken met de ouders (als voorgaande acties op niets uitlopen)
5. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om, samen met de school een einde aan het probleem te maken. De school legt alle activiteiten vast om aan te geven dat al het mogelijke gedaan om een einde te maken aan het pest(gedrags-)probleem.
6. Bij aanhoudend pestgedrag of bij een incident, kan ervoor gekozen worden om een leerling tijdelijk in een andere groep te plaatsen, binnen de school.
7. Bij aanhoudend pestgedrag kan de directie of deskundige hulp worden ingeschakeld zoals schoolmaatschappelijk werk, de jeugdverpleegkundige of de schoolarts van de GGD.
8. In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden (zie Procedure Schorsing/Verwijdering)

8 Kindermishandeling

Sinds 1 juli 2013 zijn basisscholen verplicht de Meldcode te gebruiken bij vermoedens van geweld in huiselijke kring. Gebruik van een Meldcode geeft professionals houvast bij het signaleren en in gang zetten van interventies, zodat het geweld stopt. De Meldcode heeft als doel jeugdigen, die te maken hebben met een vorm van geweld of mishandeling, snel passende hulp te bieden, zodat een einde komt aan de (bedreigende) situatie.

Stappenplan

Bij signalen van mishandeling volgt het personeel van de Windroos de 5 stappen van de landelijke meldcode. Deze stappen zijn passend gemaakt voor de Windroos.

Stap 1 Observeren, signaleren en begeleiden

Leerkracht en intern begeleider hebben een gesprek met de ouder(s):

Doel van het gesprek is verheldering, ontkrachting of bevestiging van zorgen.

- a) Vertellen welke signalen bij het kind gezien zijn
- b) Vragen of ouders dit beeld herkennen
- c) Hoe is de ontwikkeling van het kind
- d) Is hulp gewenst op school en/of thuis
- e) Ouders worden ingelicht over vervolgstappen (stap 2 en 3)

Dit gesprek wordt vastgelegd in ParnasSys in een 'notitie meldcode'.

Stap 2 Als signalen voortduren: collegiale consultatie, ZorgTeam en raadplegen Veilig Thuis

- a) Leerkracht overlegt met collega's die de leerling en de ouders ook kennen en weegt de signalen af.
- b) De intern begeleider nodigt ouders en andere betrokkenen uit voor het Schoolondersteuningsteam (SOT).
- c) De intern begeleider vraagt anoniem advies aan Veilig Thuis.
- d) Deze informatie wordt vastgelegd in de lopende notitie ParnasSys.

Via SISA* wordt de betrokkenheid bij de leerling kenbaar gemaakt. De intern begeleider doet dit tenzij anders wordt afgesproken.

Stap 3 Het kind wordt met ouders en andere betrokkenen besproken in het schoolondersteuningsteam (SOT)

- a) In dit team worden de signalen, de verzamelde informatie en het advies van Veilig Thuis besproken met ouders, leerkracht, IB, schoolarts en orthopedagoog. Indien meer instanties betrokken zijn worden zij uitgenodigd.
- b) Doel van het gesprek is:
 - de ernst van de signalen analyseren
 - het risico op kindermishandeling afwegen en
 - handelingsgerichte adviezen en hulp inzetten voor ondersteuning van kind, ouders en leerkracht.
- c) Daarnaast wordt er overlegd óf en wie er een melding doet bij Veilig Thuis.

Wanneer ouders niet bij de bespreking in het ondersteuningsteam aanwezig waren informeert IB'er ouders over de uitkomsten van de bespreking en de eventuele melding bij Veilig Thuis.

Stap 4 Vervolg stappen bij (geen) melding

Geen melding	Wel melding
<ol style="list-style-type: none"> 1. De afspraken uit het SOT worden gecommuniceerd naar betrokkenen. 2. De adviezen en hulp worden ingezet. 3. De afspraken worden geëvalueerd in een vervolgspraak. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. De IB'er doet een melding bij Veilig Thuis. 2. Ouders krijgen van de IB'er een afschrift van de melding. 3. De IB'er vraagt advies aan Veilig Thuis: wat kan de school nu nog doen om de leerling en zijn gezinsleden tegen het risico op huiselijk geweld of op mishandeling te beschermen?

***Samenwerkingsinstrument Sluitende Aanpak (SISA)**

SBO de Windroos vindt het belangrijk dat professionals die tegelijkertijd betrokken zijn bij een kind dit van elkaar weten zodat er snel samengewerkt kan worden. Via SISA maakt de Windroos haar betrokkenheid kenbaar bij een leerling waar zorg over is.

SISA is geen openbaar systeem en is alleen inzichtelijk voor de organisaties die aangesloten zijn op SISA én hun betrokkenheid op de leerling in SISA kenbaar hebben gemaakt. In SISA staat alleen de organisatie naam, de contactgegevens van de professional en naam, geboortedatum, geslacht van de leerling. SISA kent geen enkele inhoud.